

Les desigualtats de gènere a la cultura: de la diagnosi a la transformació

Published by [Interacció](#) [1] on 06/03/2018 - 14:13 | Last modification: 23/06/2026 - 09:21

Els debats sobre la situació de les dones al sector cultural viuen un moment d'intensa mobilització. La proximitat de la vaga feminista del 8 de març i l'emergència de noves xarxes professionals situen les desigualtats de gènere al centre de l'agenda pública. En aquest context, la jornada celebrada a la Universitat de Barcelona reuneix investigadores, gestores culturals i representants d'entitats per compartir diagnòstics, experiències i estratègies d'acció.

Les aportacions van coincidir en una constatació: la desigualtat de gènere en la cultura no és una qüestió de participació, sinó de reconeixement, poder i accés als espais de decisió. Les dades presentades per la investigadora Anna Villarroya mostraven una paradoxa persistent. Les dones són una part fonamental dels públics culturals i tenen una presència significativa en molts àmbits professionals del sector. Tot i això, continuen trobant més dificultats per accedir a càrrecs de direcció, pateixen taxes més elevades de precarietat laboral i mantenen una presència inferior en les posicions amb més capacitat de decisió.

Aquesta realitat es manifesta de manera diferent segons els sectors culturals. En l'àmbit de la música, l'associació Mujeres de la Industria de la Música treballava per augmentar la presència femenina als cartells de festivals, als jurats i als equips professionals. Al mateix temps, l'Observatori Cultural de Gènere aportava evidències sobre la infrarepresentació de les dones als espais de prescripció cultural, des dels suplementos especialitzats fins a les tertúlies i els espais d'opinió.

La qüestió central no era només comptar quantes dones hi ha, sinó preguntar-se qui defineix els relats culturals legítims, qui selecciona les obres que mereixen visibilitat i qui ocupa les posicions des de les quals es construeix el valor cultural. La desigualtat apareix així com una qüestió estructural vinculada als mecanismes de reconeixement i no únicament a la presència numèrica.

La jornada també va donar veu a experiències institucionals que intentaven construir alternatives. Projectes com La Bonne mostraven la importància de disposar d'espais propis per a la producció, la formació i la creació cultural feminista. Més enllà del suport a les artistes, aquests espais qüestionaven les formes tradicionals d'organització cultural i ampliaven les possibilitats de participació per a col·lectius sovint situats als marges de les institucions culturals.

Des d'altres àmbits, com el circ, les professionals denunciaven la persistència d'estereotips de gènere en els imaginaris artístics, la sexualització dels personatges femenins i la menor visibilitat de les dones en determinades disciplines. Aquestes qüestions mostraven que la desigualtat no afecta només les condicions laborals, sinó també els continguts, els relats i les representacions que la cultura contribueix a reproduir.

Un dels aspectes més reveladors de la jornada va ser, precisament, la composició del públic assistent. La presència aclaparadora de dones evidenciava una paradoxa recurrent en els debats sobre igualtat: sovint són les persones afectades per les desigualtats qui assumeixen la responsabilitat principal de pensar-les i combatre-les. Aquesta constatació obria una pregunta pertinent: fins a quin punt la transformació de les estructures culturals pot avançar si els espais de reflexió sobre les desigualtats continuen interpel·lant principalment aquelles persones que ja les experimenten?

Més que una trobada sectorial, aquesta jornada va funcionar com un espai de construcció de consciència col·lectiva. Les dades, les experiències professionals i les iniciatives compartides apuntaven en una mateixa direcció: les desigualtats de gènere a la cultura no són una anomalia puntual, sinó una expressió de les relacions de poder que travessen el conjunt del sistema cultural. Reconèixer-les és només el primer pas. La qüestió de fons és com transformar les institucions, les pràctiques professionals i els mecanismes de reconeixement que les fan possibles.

Us deixem aquest video, projectat al llarg de la jornada. Elaborat per La Bonne en col·laboració amb l'Institut Català de les Dones, emmarcat en el programa "Estimar no fa mal" i amb l'objectiu de fer prevenció de la violència de gènere en l'adolescència i la joventut.

Categories: Crònica

Categories: Articles i anàlisi

Tags: desigualtats culturals

Tags: treball cultural i professionals

Tags: participació cultural

Tags: arts i creació

Tags: estudis socials de la cultura

- [2]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2018/dones-cultura>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/node/7485>